

D U S G A Z D A G

népi játék

Szereplők:

Dusgazdag és felesége

Szegény Lázár

Ábrahám

Angyal

Halál

Két asztali inas

Ördögök: Lucifer, Belzebub, Drumó, Plutó

Muzsikus

Kengyelfutók, bent mint vendégek: Volutás és Ebriter

Házzól-házra ^{járva}adták elő az első házban farsang idején. Legutóbb Farkas-
lakán 1921. farsangján Tamási Gáspár, Antal István és társaik.

Dusgazdagolás több szereplős dramatikus népi játék, melyet kb. a II. világháborúig Erdélyben, Udvarhely megyében, Gyergyóban s másutt is előadták farsang idején. Ördög-farsagnak is nevezték. A Comico-Tragedia című, ismeretlen szerzőtől származó moralitás /1646/ II. felvonásának rövidített és erősen átdolgozott, folklorizált változata énekbetétekkel. Feltehetően ponyvanyomatványokból került a népi színjátás repertoárjába. A darab a bibliai Gazdag és Lázár példázatot szedi párbeszédbe, bemutatja a gazdag ember mulatozását, Lázár halálát s a gazdag pokolra kerülését és pokolbeli kinjait. A moralitás a középkorban igen népszerű "Akárki" drámák családjába is tartozik, de azokban a haldokló lelke általában az égbe jut, míg a Lázár-drámákban a gazdag ember lelke a pokolra kerül. A játék népszerűségét a félelmes s egyben mulatságos ördögfiguráknak s társadalmi mondanivalójának köszönhetjük. - Irod. Kardos Tibor-Dömötör Tekla: Régi magyar drámai emlékek I-II., Bp., 1960. /

Színhely: Dusgazdag háza és a pokol.

Volutás: Mi is Ebriter, Jer menjünk az udvarba!

Egy nagy gazdag ember hív minket házába.

Ebriter: Nekem is kedvem van most a lakomához,

Szép pádimentumon való táncoláshoz.

Dusgazdag: Mosdjál Ebriter, mosdjál Volutás!

Most kezdjük kártyával-kockával!

De hagyjuk máskorra a nagy jóvendőlést,

Fogjunk az italhoz, meguntam az ülést!

Torkunkon s talpunkon ne tegyünk kimélést,
 Mert kár, hogy elmulasszuk a szép hegedülést!
 Inas, most mindenkinek minden elég legyen
 Embernek s állatnak a legjobb kedve legyen!
 Főlhajtó és kukta, minden megelégedjen.
 Egyél, igyál lelkem, semmit ne bánkódjál!
 A te csüred rakval, vigan lakjál!
 Nem bánt a szegénység, hát ne siránkodjál,
 Csak bővítsd a csüröd azon gondolkozzál!

Angyal: Hallgass te bolond! Bezzeg csudálom elmédet.
 Nem tudod, hogy még az éjjel megkérik lelkedet?
 Micsoda nevetség izgat most tégedet?
 Hogy más takarítja el a te gyűjtésedet?

Dusgazdag

felesége: Nem tréfa ez, hívják dramaturnek.

Senki se dugja bé, nyissa ki a fülét!

Éhlétes a vendég, eredj s lapickáld meg ott kint az alfelét!

Lázár: Jaj, hogy nem lehet én nékem felállnom,
 Egy kis morzsléket kinél kell találnom?
 Jaj, majd a világtól meg kellett válnom,
 Ne hagyjatok, éhen kell meghalnom!

Inas: Mit busulsz? Takarodj innét a dolgodra!
 Látod-é, miánnad elejtem a dinyét.
 Még na megrugdoslak, várj csak egy kicsinnyég,
 Hidd el, hogy pofádon hagyom kezem szennyét.

Dusgazdag: Mit zugolódol te, hallod-e, kit feddél meg?

Inas: Egy koldus, aki, uram, lábam alól nem kel fel.
 Nem győzöm mondani; kelj fel, kelj fel.
 Tisztességgel mondom, vidd el fekélyedet.

Feleség: Ó, Isten, ki győzné a sok szegényt pénzzel,
 Pi, de megütött a rosszszagü büze!
 De minden vizslákat őmellőle üzz el!

Inas: Maghalt, urnóm, a vörmet ássuk neki.

Dusgazdag: Ne nyuljon közülünk ő hozzája senki!
 Amint látom, szinte most viszik ki.
 Hány óra?

Halál: Öt a hatra s egy deszka darab.

Dusgazdag: Ó, váratlan vendég, udvaromnak gyásza,
 Minden nemzetemnek te voltál gyilkosa.
 Állj félre előlem, mit akar a kasza,
 Bus fejjenek leszel ezzel mészárosra?

Vágd el tova-félre ásódat, kapádat!
Nyujtsd, kérlek, hozzám ámbár csak egy szódat!

Halál: Állj félre előlem, ne késlöld utamat,
Mert én nem mulasztom kiszabott célomat.
Nem látod, felhuztam az erős karomat,
Nyakadra vetem ezentul sarlómat.

Feleség: Ó, hatalmas Isten, micsoda szerzet ez?
Ó, mily utálatos rut undok állat ez!
Jaj, szolga, üzzed el, nyilván nem ember ez,
Halottak hamvából került csontalék ez.

Dusgazdag: Hadd el, ne szólj, ez a sárga halál,
Nem kedvez, megöli valakit hol talál.
Ki vonz a házából, akihez csak beszáll.
Jaj, nekem, mert szinte én rendemen kaszál.
Már megöle, testem is elfogta,
Meghaltok, mert szíve szorította.

Angyal: Menj el gonosz Sátán, ne siess elkapni,
Testéből a lelket menten kiragadni.
Senkit Isten mennyből nem akar kihagyni,
Krisztus életért jött, mindenkinek adni.

Sátán: Elég fizetést tett minden bűnösökért,
De legfőképpen csak a megtérőkért,
Kik penitenciát tartanak én csak amazokért.
Ily rut, undok ember nem kedves Istennél,
Mert Ő csak az igazakat szemlél,
Akitől a koldus alamizsanát ha kér,
S megtagadja, Őhozzája nem tér.
Nem ada Lázárnak még morzsalékot is,
Lakoljon a gonosz ezért hát maga is.
Ne mond, kérlek, hogy nem érdemel kint,
Hisz az Ur Isten is haraggal rátekint.
Ahogy idejöttél, úgy mehetsz el innét,
A te hivedért nem küldünk mi legényt.
Durmó, fitás, tégy hirt az urunknak,
Nyissa meg kapuit hamar a pokolnak!
Tüzes vasfogókat készítsen gazdagnak,
Kinzó szerszámokat azonnal hozzanak!

Durumó: Uram Plutó, im hol hozzuk a gazdagot,
Kinek csüreiben láttunk sok asztagot,
A nagy fősvénységben annyira megaggott,
Hogy a lénián már rég^{en} kívül hágott.

Plutó: Egészséggel gazdag, hozzánk miért jöttél?
 Nagy jót az Istentől te éltedben vettél.
 De ő neki te nem könyörögtél,
 Majd torkodra fordul amit ettél-ittál
 Az Ur Isten előtt nagy szarvat neveltél.
 Azt hitted tégedet nem büntet vétkedért.
 Durumó fiam, szólítsd csak elé Abadont,
 Asmadot, Berzebult, Bálintot és Manomt.

Belzebub: Imhol jelen vagyunk, mit akar felséged?
 Akarod-e látni a kegyetlenséget?
 Az ilyen gazdagon mutatunk keménységet,
 Melyben leled szép gyönyörűséged.
 Nosza hamar, nosza mérges skorpiókat!
 Manom, hozz tüzes vasfogókat,
 Éles beretvákat, nyársat s vasfogókat!
 S mindenféle kinzó szerszámokat:
 Tövis ágyat vess neki Durumó!
 Rut férgekkel minden velejét szivasd ki!
 A fogait, siess, csakhamar huzzad ki,
 Kimélést ne tegyen tehát neki senki.
 Készítsétek elé a Tantalus karját,
 Hogy érezze a pokolnak kinjét.

Dusgazdag: Uram Plutó, legyen szabad szólnom
 Enyhísd meg, kérlek, szörnyü kinom,
 Mert szemjühozom s meg kellett halnom
 Lázárt én egy szentnek^a kebelén látom,
 Mely Ábrahám lehet azt én úgy állítom.
 Ne bánts engem, ha majd megszólítom,
 Talán fog valamit, ha szómat indítom.

Pulutó: Lássad, de legjobb, ha erről nem tész szót,
 Mert mintha csak falra hánynál fel a borsót
 A pokolon kívül, higgyed, nem lesz más koporsód,
 S mivelünk kell enned egy kenyeret s egy sót.

Dusgazdag: Mégis megpróbálok, óh Uram könyörülj
 Szegény nyomorultat, engem el ne kerülj!
 /Szegény nyomorultat/ Szörnyü kinjainnak, kérlek hogy ne örülj.
 Óh atyám Ábrahám, rajtam most könyörülj!
 Mert iszonyu kinok közt gyötrődök,
 Az Istenért kérlek, bocsásd hozzám Lázárt,
 Mártsa meg kisujját vizben ha ideér
 Tán az én nyelvemnek kis hűvösséget ad.

Ábrahám: Fiam, emlékezzél meg világon létedre,
Te a javaidat elvetted éltedben.
Lázár most örömben...
Te kinlódol nehéz gyötrelemben.

Dusgazdag: Atyám Ábrahám, ha lehet^Pokolból
Haza, ha valaki menné^zatyafiához,
Tőle hadd üzenjek, hogy kinzóhelyekre
Ők is ne jussanak.

Ábrahám: Van nekik Mózesük,^z van prófétájuk,
Tartsák tiszteletben s hallgassák azokat.

Dusgazdag: Ó bulátott s kint vallott gyarló testem,
Mely nagy kinban a sirba érted estem.
Éjjel nappal jajgatással megam csak vesztem, és süllyesztem.
Az hervasztott és fonnyasztott nyavalyáim engem vesztő.
Nagy kinjaim sokasodnak, szaporodnak
Szív mardossa skorpióim, hogy nem jöttök
Hogy nem láttok jó barátim.
Ha látnátok kinjaimat, varasbékák
S ocsmány férgek száraimat hogy mardossák,
Ugy mardossák, úgy harapják dísznő módra,
S veséimet is kitépik.
Néha fényes palotáim, szép jószágim jut eszembe.
Ékes majorságim, töméntelen gazdaságim,
Méneseim és nyájaim hogy szaporodtak/s számtalan barmaim/
Számtalan barmaim sok mezőt elfogtak
Hogyne emlegessem őket, tőlem elmaradtak.
Keservesen jut eszembe jó barátim és kedves hitvestársam,
S sok jóakaróim, hogy felejtselek el édes magzataim.
Jaj, én már itthagylak kedves rokonaim.
S hogy szabadulásomat előrehozzátok
Nem léssen az soha, kár, ne is várjátok.

Vége

Adatközlők: Tamási Gáspár és Antal István Farkaslaka/Lupeni/
Erdély 1978. Belénessy Alajos gyűjtése.

Ekkor már indultam is, a többiek már vártak engem az után. Blindultunk újra vizitába nagy örömmel. s ez így telt tovább, amíg a farsang következett. S ekkor már pénz is kellett volna, amivel a táncba belépődíjat fizessünk, s még a korcsmában is legalább egy fél liter borra való. De pénz nemigen volt, a szülőktől nemigen mertünk kérni, vagy ha mertünk is, azok keveset adtak, az csak a belépődíjat ha kijárta. S ekkor azon kezdtünk törni a fejünket, hogy miképpen tudnánk pénzt szerezni magunknak. Ennek a dolognak a végrehajtására többféle javaslatot tettünk, hanem aztán utóljára azt mondja az unokatestvérem, Mátyás: Hallgassatok ide, én mit javasolok nektek.- Mit? - kérdelem én.- Azt, hogy van nálunk egy könyv, amelyben le van írva a Duszgazdag című szindarab. Azt tanolj meg, s amikor megtanoltuk, akkor engedélyt kérünk a jegyző urtól, hogy azt a község házában a közönség részére előadhassuk. Ezért a közönségtől belépési díjat szedünk, az a miénk lesz, a akkor lesz pénzünk annyi, hogy ezt a farsangot kijárja. Ezt a javaslatot mindnyájan helyesnek tartottuk, s megegyeztünk, amennyi a szerepléshez szükséges és ezt végrehajtsuk.

Ekkor megjelöltük a helyet, ahova másnap este összejövünk és szétosszuk a szerepet. A szerephez tízennégy személy kellett. A Duszgazdag és felesége, ezek voltak a főszereplők, akkor öt ördög, egy Ábrahám, egy nyomorult Lázár, egy angyal, két asztalosinas, egy halál és egy muzsikás. No most mindenki megkapta a maga szerepét külön egy papírra leírva, nekem az angyal szerep jutott. Annál többet ugysem leszek soha. Hát az jó lesz - mondom. S ekkor hozzáfogtunk, hogy megtanuljuk ki-ki a maga szerepét, s amikor már így volt, akkor már meg volt tanultva a szerep. Ekkor négyen elmentünk a jegyzői irodára, hogy engedélyt kérjünk az előadásra. Azt a jegyző és a községi bíró megengedték, s mi pedig a faluban dobszóval kihirdettük, hogy ekkor a következő vasárnap este nyolc órai kezdettel a község házában a Duszgazdag című szindarab előadásra kerül, és aki meg akarja látni, az egy csekély belépési díjért megnézheti.

A szindarabhoz való ruhát és egyéb szükséges dolgokat, szóval mindent mi szereztünk be, amivel nem volt senki, aki irányítson minket, s amikor elérkezett a kitűzött idő, és mi felöltöztünk a darabhoz megfelelőképpen, kettő odaállott a bémjáratához, szedte a pénzt, csak három lej volt a nagyok részére s a kisebbeknek két lej. Hát annyian voltak, hogy a terem megtelt egészen. Amikor már nem fért több, akkor az unokatestvérem, Mátyás, a főszereplő, akinek volt két középiskolai osztálya, felállt és csendet kért. Így szólt: igen tisztelt nézőközönség, most megkezdjük a szindarab előadását, és arra kérem közös mindnyájukat, hogy amennyire lehet, a legnagyobb csendben legyenek, és éljen a nézőközönség. Utána taps.

Ekkor megkezdtük az előadást, amely egész jól sikerült. Mindenki azt kérdezte a másiktól, hogy ezeket ki tanította meg erre a darabra. Na, de minket nem érdekelt egyéb, csak hogy most már van pénz. A szindarab híre elment a szomszéd faluba is, és oda is meghívást kaptunk. De még ezt megelőzően a helybéli plebános ur lakásán előadtuk a plebános ur kívánságára, és ő is ezért megjutalmazott minket. Utána a következő szombat estére elmentünk Szentlélekre, amelyik csak két kilométer Farkaslakától. Hát ott is előadtuk, ami ott is nagyon jól sikerült. Most már van pénz - mondta Szabó Mátyás.

/Tamási Gáspár: Vadon nőtt gyöngyvirág. Emlékezés. Kráterion Könyvkiadó, Bukarest 1970./

A Dusgazdag Népi játéka a szereplőkkel.

A szereplők mondani valójával

A darabhoz 14 szereplővel ki ki a maga szerepéhez való öltözetben de minden szereplőnek nincs mondani valója csak tenivalója.

A szereplők

Dusgazdag és feleségeöt személy ördög
két személy asztal inas

Egy Abrahám

Egy Angyal

Egy Lázár

Egy halál

hegedűs is jó harminc klánétás

Egy klánétás muzsikál amikor viszik a Dusgazdagot s még egy sugó
ha arra szükség van

Még színre került itt 1921, farsangján

Farkaslaka 1978 Április 24 kén

Tamási Gáspár.

Név Valutás

Miis Ebriter jermenyünk az udvarban egy nagy gazdag ember hív minket
házához ugysis kedvem van most a lakomához.

a szép padimentumon való táncoláshoz.

mosgyál Ebriter mosgyál Valutás.

most kezgyük kártya kockázással.

No de hagyjuk máskorra a nagy jóvendőlést.

fogjunk az italhoz mert meguntam azkx ülést.

torkunkon s talpunkon ne tegyünk kimélést.

mert kár így elmulaszuk a széphegedülést.

Név Dusgazdag

Inas most mindenkinek minden elég legyen.

embernek s állatnak a legjobb kedve legyen.

főlhajtós és kutta minden megelégedjen

egyél igyál lelkem semit ne bánkódjál

a te csüreid rakval, vigan lakjál.

nembánt a szegénység. bárne sipánkodjál.

csak bővicsd meg a csüröd azon gondolkozzál.

Név Angyal

Halgas te bolond bezzeg csudáalom elmédet

nem tudod hogy még azéjjel megkérlik lelkedet.

micsoda nevetség izgat most tégedett
más takarítja el a te gyűjteményedett

Név a Duszgazdag felesége
nem tréfa ez hívják dramaturgnak fülét
senki sem dögjabe ki ki erre fülét.

Éhlétes a vendég eregy s lapickáld meg
ott kint az alfelét

Szegény Lázár jajj hogy nemlehet én nékem fel álnom
egy kis morzsalékott kinélkel találnom.

jajj majad a világtól meg kellett válnom.

ne hagatok éhen kel meghalnom.

Név Inas
Mit busulsz takarodj inét dolgodra.

Látod e mijánad el ejtem a dinyét.

még ma megrugdoslak várj csak egy kicsinyiség
hidd el hogy a pofádon hagyom a kezem színét.

Név Duszgazdag
Mitzugolodol te halod ekit fedél meg.
egy koldus a ki uram a lábham alól nem kelfel
nem győzőm mondani kelj fel kelj fel
tizstességgel mondván. vedd fekályel.

Név Duszgazdag felesége
O Isten győzné el a sok szegényt pénzel.

pi a mint megütött a szigorú büzzel
de minden vizslákat ő melőlle üz el.

Név Inas
Meghalt uram a vermét ássuk neki

Név Duszgazdag
Ne nyuljon közülünk ő hozá senki ám,
mint látom szinte most viszik ki hányora Hál

Név Duszgazdag Halál
Őt a hatra s egy deszka darab.

Név Duszgazdag
O váratlan vendég udvaromnak gyásza
minden nemzetemnek te voltál gyilkossa.

Álj félre előlem mit akar ez a kasza.
busfejemnek leszel ez el mézáróssa?
Vágd el tova félre ásódat kapádatt
Nyujcsad kérlek hozzám ámbár csak egy szódatt.

Név Halál

Álj félre előlem ne késleld utamat
mert én nem mulasztom el kiszabott utamat
nem látod én felhuztam erős karomat
a nyakadra vettem ezentul sarlómat.

Név Duszgazdag felcsége

O hatalmas Isten micsoda szerzet ez
O mily utálatos rut undok állatt ez
jajj szolgák üzének el nyilván nem emberek
hallottak,hamvából került csontalék ez.

Név Duszgazdag

Had el neszollytöbbit ez a sárga halál,
nem kedvez meg öli valakit aholtalál
kivonz a házából a kihez beszél
jajj nékem mert szinte az én rendemen kaszál
már meg ölé testem is elfogta
meghalok mert szívemet szoritotta.

Név Angyal

Menj el gonosz sátán ne síjess elkapni
testéből a lelket menten kiragadni
senkit Isten menyből nemakar kihagyni
Krisztus életért jött mindenkinek adni.

Név Ördög

Jól tudod az Ur Krisztus meghalt mindenkiért
elég fizetést tett minden bünösöskért
de legfőképpen csak a megtérőkért
kik penitecciót tartanak csak azokért
ily rut undok ember nem kedves Istennél
mert Isten őszent fölsége csak igazakat szemlél
a kitől koldus alamizsnát ha kér
megtagadja őhozája nem tér.

nem ada Lázárnak egy morzsalékot is
lakoljon a gonosz azért há magais
ne mond kérlek ~~nam~~ nem érdekel ő kint
mert az Ur Isten is haraggal rátekin
a hogy ide jöttél úgy mehetsz el inét
a te hivedért nem küldünk mi legényt.

Név Örgöd Drumo

Drumo futás tégy hirt az Urnak
nyitja meg kapuit hamar a pokolnak
tüzes vasfogakat készítsen a gazdagnak
kinzó szerszámokat no hozzanak
uram Pluto imhol hozzuk a gazdagott
kinek Csüreiben láttunk egy néhány asztagot
a nagy fősvénységben anyira meg aggott
már a lenián is már rég kívül hégott.

Név Pluto

Egészséggel te gazdag hozánk te mért jöttél
nagy jott az Istentől te éltedben vettél.
De ónéki te nem könyörögtél
majd torkodra fordul amit ittál s ettél
a Szentséges oltárra gondot nem viséltél
az Ur Isten előtt nagy szarvat neveltél
az hitted Isten a szegényekre nem vigyáz
s tégedet nem büntet vétkére/vétkedért/
Drumo fijam szolidcs csak ellé Abbadont,
Asmodot, Berzebált és Bálintott és a Manomott.
Imhol jelen vagyunk mit akar felséged
akarod e látni a te kegyetlenséged
az ily gazdagon meg mutatjuk a keménységet
a melyben szép gyönyörűséged.
nosza hamar nosza mérges skorpiókat
manom hozz tüzes vasfogokat
éles beretvákat.nyársat.s vashargokat
s mindenféle kinzó szerszámakat.

tövis ágyat vess neki Drumo
rut férgekkel minden verejét szivasdki .
a fogait is sijas hamar huzdki
kimélést ne tegyen tehát senki.
hevítsétek a Tantalus kardját
hogy érezze a pokolnak mindenféle kinját.

Név Duszgazdag

Uram pluto legyen szabad hozéd szólnom
meg bocsás hogy így kel im szólnom
emyhicsd meg kérlek a szörnyü kinom
mert csak szomju vagyok megkeletik halnom.
Lázárt egy szentnek a keblén én láttom
ne bánts engem ha majd én megszolítom
talán fog valamit ha én szómat indítom.

Név Puluto

Lássad de legjobb ha erről nemtész szót
mert minha csak a falra hányád fel a borsott
a Poklon kívül higyed nem lesz a te koporsod
mivelünk kell ened egy kenyeret s egy sot.

Név Duszgazdag

Mégis meg próbálok oh Uram könyörülj
szegény nyomorultatt engem el nekerülj.
szörnyü kinjaimnak kérlek hogy ne örülj
Oh atyám Ábrahám rajtam most könyörülj
mert iszonyu kinokközt gyöttrik az Istenért
kérlek bocsásd el Lázárt márcsa meg
kis ujját vízben ha idevár
tán az én nyelvemnek egy kis hűvösséget ad.

Név Ábrahám

Fijam emlékezzél meg a világon létedben
te a javaidatt elvettéd éltedben.
Lázár is gonoszat, mostan örömben
s te kinlodol nehéz gyötrelomben.

Név Duszgázdag

Nem atyám Ábrahám ha lehet pokolból
hazza ha valaki menne
atyámfiainak tőle had üzenjek
hogy a kinzóhelyre ők is ne jöjjenek.

Név Ábrahám

Vanekik Mozessük van profétájuk
tartják tiszteletben s halgassák azokat.

Név Duszgázdag

O halátott s kint valott gyarló testem
a mely nagy kinban a siromban érted estem
éjjel nappal jajgatással magam csak veszem és súlyesztem
a hervasztott sok fonyasztott nyavaljaim
engem vesztő megemésző nagy kinjaim sokasodnak

szaporodnak szivmardosó skorpióim
hogy nem jötök hogy nem láttok jó barátim
ha látnátok kinjaimat

varasbékák ocsmánxx férgek száraitam
ugy mardossák ugy harapják

diszno modra veséimet is kitépik.
Néha szép palotám néha szép jószágim
néha jut eszembe ékes majorságim
mert töméntelen gazdaságim voltak
méneseim nyájaim miként szaporodtak
számtalan barmaim

Sok mezőtt elfogtak hogy ne emlegessem
tőlem elmaradtak.

keservessen jutnak eszembe a jó barátim
és akedves hitves társam.

s sok joakaroim

o hogy felejcsekk el édes magzatim
jajj én már ithagylak édes rokonaim
a szabdulásomat előrehozzátok
nem lésezn az soha bár ne is várjátok.

/Adatközlők: Tamási Gáspár és Antal István Farkaslaka, 1978.-Belénessy
Alajos ny.tanárnak küldött fénymásolat alapján az eredeti íráshibák
szerint irtam le. Néhol a romlás jelei mutatkoznak, melyeket ki lehet
javítani/

13

Kedves Árpád!

A Székelyföldön a betlehemes játék mellett egy másik misztérium játék is szokásos volt "Dusgazdagosak" cím alatt, melyet a farsang idején századokon át adtak elő házról-házra járva a székely szereplők. Ma már ez a szokás is abbamaradt. Otthon, szülővárosomban járva próbáltam felkutatni a még fellelhető maradványait. Csupán egy képet sikerült találnom melyet én küldtem be még 1938-ban az erdélyi Keleti Ujság vasárnapi képei mellékletének közlés végett. Ennek egy foszladbzó számáról készíttettem a mellékelt felvételt. A szereplők öltözetéből némileg következtetni lehet a játék jellegére is.

Rövid tartalom: A dusgazdag mulatozik feleségével, szolgája jelenlétében. A szegény Lázár adományért könyörög. A gazdag szolgájával megvereti, kidobhatja. Később eljön halála órája. A halál kaszával kezében elviszi és az ördögöknek adja át, akik kegyetlenül megkínözzák a pokolban. Szegény Zázárt pedig az angyal a mennybe viszi, ahová Szent Péter szívesen befogadja.

A bibliai tárgyú erkölcsi dráma valószínűleg a csiksomlyói barátok által készült és terjedt el a Székelyföldön. A farsangi tobzódásokat volt hivatva mérsékelni. Egyébként ez is, mint a többi népi szokás, a karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódott és véleményem szerint a regőléssel lehet rokonítani, éppen úgy, mint a betlehemes játékokat, természetesen már erősen vallási formában. A játék szövegét még nem sikerült fellelnem. Többeket megkérdeztem, hogy kutassák fel és jegyezzék le. Ének számok is szerepeltek benne, ha jól emlékszem. Tehát népzenei jelentősége is lenne. Ugy értesültem, hogy az eredeti betlehemes játékot az elmúlt év karácsonykor ott a templomban eredeti szöveggel és kosztümben elő akarták adni, de a gyergyószentmiklósi plebános nem merte megengedni az ottani egyházügyi hivatal engedélye nélkül. Tehát a szokásokat még fel lehetne ujitani és lejátszatni. Persze nekünk innen nehéz lenne ezt megszervezni és ott rögzíteni. Jó volna azonban megmenteni ezeket a jövő számára valahogyan. Minden esetre ez a kép megszerzése is némi eredmény szerintem.

Zákány, 1945. aug. 22.

Üdvözlettel:

Miklós Székely

Kedves Árpád!

Mellékelten küldöm az ígért anyagot. A bolygó zsidó történetet nem ismerem. "Lássuk Uramisten, mire megyünk ketten" szólást a gabonával kapcsolatosan hallottam. E szerint a gazda kimegy cséppel /cséphadaróval/ és versenyt veri a jéggel a vetést, közben mondja az idézett szólást.

A gyergyói anyag énekes formában való rögzítését megpróbálom az itt letelepedett székely földieim segítségével megvalósítani. Ugyanis ezek a 60-70 éves egyének még el tudják énekelni, ismerik a dallamát. Természetesen egy népzene kutató azt szakszerűbben tudná elvégezni.

Kapronczay előadásával kapcsolatosan egy lapkivágást is mellékelek, mely egy XVIII. századból származó kéziratos, népi gyógyszereket tartalmazó, könyvet ismertet. Azt hiszem jól kapcsolódik az előadás témájához.

További jó munkát és egészséget kívánva

Ölel: *Hajos*

Másolat.

Kedves Tanár Ur!

A kedves levelét megkaptam, melyet azonnal el is olvastam, és tartalmát is megértettem. Hogy a szíves kérésének eleget tegyek, utánanéztem a dolognak, de eddig azzal kapcsolatosan semmiféle írásbeli maradványt nem találtam, mert az akkori főszereplő volt a könyv. Az már régen meghalt, s a hozzátartozók pedig a könyv holletéről semmit sem tudnak. Még azt sem tudják, volt-e neki olyan könyve vagy sem. Ellenben akadtam egy olyan emberre, aki akkor velünk volt a darab előadásán, s azzal is beszéltem. Az nekem folytagosan elmondta az akkori szereplőknek, mindegyiknek a szerepét, vagyis a mondanivalóját. Én kértem arra, hogy szükség esetén mondaná el nekem, hogy leírjam. Erre ő vállalkozott is. Most az a kérdés, hogy így elfogadható-e az ilyen írásbeli, mert ha nem, akkor nem foglalkozunk vele. De még akkor is van egy kicsi baj az írással, mert én nem tudok olyan gyorsan írni, mint ő amilyen gyorsan mondja. Ha neki várni kell írásközben, akkor nehezen tudja újra kezdeni, hiszen 14 személy szerepéről van szó. Igaz abból egynek egy szó sincs mondanivaló, csak amikor kell, muzsikál a tárogatójával. No de mégis, ha szükség lesz rá, akkor az írást, ha nehezen is, megcsináljuk ahogy tudjuk. Gondolom, ha egyfolytában kellene írni, akkor könnyebb lenne. De akkor honnan tudjuk meg, hogy melyiknek mit kell mondani és mikor.

Kérem, ha így elfogadható az ajánlatom, akkor tessék megírni minél hamarább, hogy a kérését teljesíteni tudjuk.

Addig is kívánunk további jó egészséget. Meleg üdvözlettel maradjunk:

Tamási Cáspar sk.

és

Albert István

Farkaslaka, 1978.II.2.

17

Dugazdagolás: több szereplős dramatikus játék címe, amelyet kb. a II. világháborúig Erdélyben, Udvarhely~~én~~ megyében, Gyergyóban s másutt is előadták hushagyókedden /farsang/. Ördög-farsangnak is nevezték. A Comico-Tragoedia című, ismeretlen szerzőtől származó moralitás /1646/ II. felvonásának rövidített és erősen átdolgozott, folklorizált változata énekbetétekkel. Feltehetően ponyvanyomtatványokból került a népi színjátszás repertoárjába. A darab a bibliai Gazdag és Lázár példázatot szedi párbeszédbe, hemutatja a gazdag ember mulatozását, Lázár halálát s a gazdag pokolra kerülését és pokolbeli kínjait. A moralitás a középkorban igen népszerű "Akárki" drámák családjába is tartozik, de azokban a haladókló lelke általában az égbe jut, míg a Lázár-drámákban a gazdag ember lelke a pokolra kerül. A játék népszerűségét a félelmes s egyben mulatságos ördögfiguráknak s társadalmi mondanivalójának köszönhetette.

- Irod. Kardos Tibor-Dömötör Tekla: Régi magyar drámai emlékek /I-II., Bp., 1960./ Dömötör Tekla /L. Magyar Néprajzi Lexikon /A-E/, Akad. kiad. Bp. 1977./

Sir Madal

Hijelre elölem ne kirdold utammat most an
nem anularfom el kirabol utammat
nem kird in zethurkam eris harammat
a nyakadwa relem arendel sarlammat.

Ken Durgardas palaspa

Q haittama jden micsoda se. set ez
o mik utalatos rut unkor allat ez
jazz szolgat iszet el nyilvan monomterek
hulthlak karmicabol karit ciontak ez.

Sir Durgarda

Haidel merohlobel ez a saigo halal nom
kedve meg el nalahat a holtalal kinona
a hirabol a kibar berzel jazz nekem
most szerte ez en randomon karreit
most mee ile tolon is elyete megphalok
most szivomel szoritaka

Sir Angyal

Most el yonoz sylan me sizon elnyomi
lestibol a lakel meriten kidergatom
sarkit iden nemdel nemukon kithagym

Risztus ikelöl jött mára mündertüsch adu

Sir Ordiz

Jel tudod az de Ristus megphat merohlobel
ely fereket tel minden hünöschet de
tegye kappan csak a megpheredet lak penlec
ciak fethanam csak azoket is rut unoket
ombar nem kedve. Idennel most zder
szerep fethere csak igazent szemdel
a bitöl holdes adammindet hater megphospa
öke saja nem fer nem ede fereindit
meg morosuloket is luhofon a gonor
szert hal anaguar ne szomit kilet
szomitel is kint most az de jden is
harvagel szelakent a hozg ide jittel egy
szakolok el most a te hüröschet nem
hulthiensch mi legeny!

Sir Csogy Dumon

Duma juler toz hit az löröm kithagym
kappat hamra a jekelnek hater magyozhat
keriten a garodagot kizzo merommat
na kazzamat usom fute in hal kornat
a garodagot kint kuzitok fultant az
mehany arduget a magz ferevnyok

Sir Madal

Hijelre elölem ne kirdold utammat most an
nem anularfom el kirabol utammat
nem kird in zethurkam eris harammat
a nyakadwa relem arendel sarlammat.

Ken Durgardas palaspa

Q haittama jden micsoda se. set ez
o mik utalatos rut unkor allat ez
jazz szolgat iszet el nyilvan monomterek
hulthlak karmicabol karit ciontak ez.

Sir Durgarda

Haidel merohlobel ez a saigo halal nom
kedve meg el nalahat a holtalal kinona
a hirabol a kibar berzel jazz nekem
most szerte ez en randomon karreit
most mee ile tolon is elyete megphalok
most szivomel szoritaka

Sir Angyal

Most el yonoz sylan me sizon elnyomi
lestibol a lakel meriten kidergatom
sarkit iden nemdel nemukon kithagym

Risztus ikelöl jött mára mündertüsch adu

Sir Ordiz

Jel tudod az de Ristus megphat merohlobel
ely fereket tel minden hünöschet de
tegye kappan csak a megpheredet lak penlec
ciak fethanam csak azoket is rut unoket
ombar nem kedve. Idennel most zder
szerep fethere csak igazent szemdel
a bitöl holdes adammindet hater megphospa
öke saja nem fer nem ede fereindit
meg morosuloket is luhofon a gonor
szert hal anaguar ne szomit kilet
szomitel is kint most az de jden is
harvagel szelakent a hozg ide jittel egy
szakolok el most a te hüröschet nem
hulthiensch mi legeny!

Sir Csogy Dumon

Duma juler toz hit az löröm kithagym
kappat hamra a jekelnek hater magyozhat
keriten a garodagot kizzo merommat
na kazzamat usom fute in hal kornat
a garodagot kint kuzitok fultant az
mehany arduget a magz ferevnyok

Sir Madal

Hijelre elölem ne kirdold utammat most an
nem anularfom el kirabol utammat
nem kird in zethurkam eris harammat
a nyakadwa relem arendel sarlammat.

Ken Durgardas palaspa

Q haittama jden micsoda se. set ez
o mik utalatos rut unkor allat ez
jazz szolgat iszet el nyilvan monomterek
hulthlak karmicabol karit ciontak ez.

Sir Durgarda

Haidel merohlobel ez a saigo halal nom
kedve meg el nalahat a holtalal kinona
a hirabol a kibar berzel jazz nekem
most szerte ez en randomon karreit
most mee ile tolon is elyete megphalok
most szivomel szoritaka

Sir Angyal

Most el yonoz sylan me sizon elnyomi
lestibol a lakel meriten kidergatom
sarkit iden nemdel nemukon kithagym

Risztus ikelöl jött mára mündertüsch adu

Sir Ordiz

Jel tudod az de Ristus megphat merohlobel
ely fereket tel minden hünöschet de
tegye kappan csak a megpheredet lak penlec
ciak fethanam csak azoket is rut unoket
ombar nem kedve. Idennel most zder
szerep fethere csak igazent szemdel
a bitöl holdes adammindet hater megphospa
öke saja nem fer nem ede fereindit
meg morosuloket is luhofon a gonor
szert hal anaguar ne szomit kilet
szomitel is kint most az de jden is
harvagel szelakent a hozg ide jittel egy
szakolok el most a te hüröschet nem
hulthiensch mi legeny!

Sir Csogy Dumon

Duma juler toz hit az löröm kithagym
kappat hamra a jekelnek hater magyozhat
keriten a garodagot kizzo merommat
na kazzamat usom fute in hal kornat
a garodagot kint kuzitok fultant az
mehany arduget a magz ferevnyok

A darabhoz 14 szereplővel ki. ki.
és maga szerepehez való öltözetben
de minden szereplőnek mincs mondanivalója
csak tenivalója.

A szereplők

Dusqardağ és felesége.

Ötremek, ördög

két remek, artal inas

egy Abraham

egy Anqzal

egy Larar

egy halál

Heqediis is jo kamines klänetäs

egy klänetäs murrikal amikor

nirzik a Dusqardağot

s meg egy suqa ha ana szülségman

Neg sinne berült itt 1921, faranqjan

Farhadlaka 1928 Apirlis 24 kën

Pamarsi Gayias.

A darabhoz 14 szereplővel készi.
A maga szerepehez való öltözetben
de minden szereplőnek nincs mondanivalója
csak témávalója.

A szereplők

Dusgárdi és felesége.

Ötremély ördög

két remély artal inas

egy Abraham

egy Anaszt

egy Lázár

egy halál

egy klánítás

egy klánítás

egy klánítás

egy klánítás

egy klánítás

egy klánítás

egy klánítás

egy klánítás

egy klánítás

egy klánítás

egy klánítás

egy klánítás

egy klánítás

egy klánítás

egy klánítás

Hegecius is jó kamines klánítás

egy klánítás murekhal amikor

niszik a Dusgárdi

s még egy suga ha a nő rücsőgvan

Még minre került itt 1921, saramján

Farkaslaka 1928. Április 24. kén

Pamasi Gáspár.

A Durgardag Népi játéka a szereplőkkel.

A szereplők mondani valójával

és jókötés

Miis Ébrite jermennünk az udvarban egy nagy
gardag ember hív minket házához ugris
kedrem van most a lakomához, a szép
padimentumon való táncoláshoz. mosogál
Ébrite. mosogál jókötés. most keressük kásta
kockázással. mo de hagyjuk máskorra a
nagy jörendőket. fogjunk az italhoz mert
meg untam az ülést. torkunkon s talpunkon
ne tegyünk kimélet. mert bár igaz elmula
szuk a széphegedülést.

Né Durgardag

Mias most mindenkinek minden elég legyen.
embernek s állatnak a legjobb kedre legyen.
jólhajtás és kitta minden meg elégedjen
egyél igazán lelkem semit ne hátkodjál
üle csürcid rakmal. nigan lakjál. nembiánt
a szegénység. hárne sijnánkodjál. csak
lévicsid meg a csürcid aron gondolkorsál.

A Durgardag Népi játéka a szereplőkel.

A szereplők mondani valójával

örv. játék

Miis Ébritek jermennünk az udvarban egy nagy
gardag ember hív minket házához ugri
kedrem man most a lakomához, a szép
padimentumon való táncoláshoz. mosogál
Ébritek mosogál játék. most kezdük kártya
kockázással. mo de hagyjuk máskorra a
nagy jörendőlest. fogjunk az italhoz mert
meg untam az ülést. torkunkon s talpunkon
ne tegyünk kimélést. mert kár igaz elmula
szuk a széphegedülést.

Név Durgardag

Miis most mindenkinek minden elég legyen.
embernek s állatnak a legjobb kedre legyen.
fölhajtó és kitta minden meg elégedjen
egyel igazán lelken semit ne hátkodjál
aile csürcid rakmal, nigan lakjál. nemhánt
a szegénység. hárne sipánkodjál, csak
lönvicid meg a csürcid azon gondolkozjál.

Halgas te holond berzes orudalam elmedel
nem tudod hogy meg az éjjel megkerik
lelkedet. mioroda neveltes izgat most
tegedett már takarítj a te gyűtemenyedett

Szer Durgardag felesége

Nem triso ez kinyak dramaturnak julet senki
sem dugjate ki ki erre julet. ihletes a vendeg
eregy s lapickald meg ott kint az affeket
Szegeny szarar jany hogy nem lehet en nekem
felle alnom egy kis morralalokot kinelkel
talalnom jany majd a milagtol meg
kelletik nálnom. ne hagyatok ehen kel
meghalnom.

Szer Inas

Mit husulva takarodj inet dolgozdra.
lalode nyjanad el istem a demet. meg
ma meo ruodorlak mar; csak egy kicsinyeg
hidd el hogy a profadon hazgom a kerem
vanit

Szer Durgardag

Mitruzolodol te halod e hit fedel meg. egy

Szajira meg esgott már a lenizinis
marieg kivül háigott.

Szer Pluta

Egyenyget te gardag hozánk te méit jöttel
nagy jolt az istentol te eltedben veltel.
Te onki te nem könyörögtél majd torokada
fordul amit istal s etel a frentieges
oltáro gondok nem usellet az ur Isten
ellett nagy szarvat nevellet az hitted Isten
a regenyekre nem vigyar s tegedett nem
hüirett ritkere. Drumo fijam tralides
csak elli Abbadont. k. m. oclott. Berrehiált
es Bidintot es a Manomott. Imhol jelen
megunk mit akar felsieges akarod. e
tubii a te keggellenseged az ih gardagom
meg mutatjuk a kemenyseget a melyben
meg gyonyöruseged. norra hamar norra
merges shaypokat manom. hozr türes
malyogokat eles beretnakat. nyarsat. s
narkargokat s mindenfele kinre szervaima
id. tönis eiggat verneki Drumo rut
fergetkel minden veszet szivardki a
fozant is sizer hamar huzdki kinclerit
ne legyen lehet senki. kerultetek a
Szentalus kardjait hogy erezze a pokolnak
müderlele kimialt.

Polom a uram a leham azo nem meg
nem gyözzöm mandani keffek keffek
terterseggel mondanai. vada jekékel

Szer Durgardag felesége

O Isten gyöznél a sok veséng pénzél pi a
mint meg ~~istem~~ a regem hürel
de minden nizzlakat o melle ir el.

Szer Inas

Meghalt uram a vermet assuk neki

Szer

Durgardag

Ne nyuljon közüllink o hozá senki am a
mint lalam szinte most nizzit ki hang ora
flal

Halal Szer

it a hatia egy derka darab.

Szer Durgardag

O miratlan vendes udvaromnak gyiszer
minden nemzetemnek tenoitit gyitkorra
kiffelre elötem mutat az a barra. buszgom
nek tesset erd mörösom.
szagd el tova felsu asodot hgyradot
szajesed kerlek hozam ambai csak egy
szodart.

Szer Durgardag

Uram plulato legyen rahad hozid rolnom
meg hociar hogy igtel im rolnom
enylicid meg kerlek a römjü kinom
mert csak romju nagyok s megkeleltikhadom
szarist en egy szentnek a sekön listom a
meg Abraham lehet art en usz zalltom
ne hants engem ha majd en meesszoltom
talim fogualamit ha en romed tralitom.

Szer Duluta

Sarsad de legjolt ha erül nemten szot
mert minhadlak a falsa hünyed fel a
borrott a Pohlenkivül higged memlen ate
koporsod mivelünk kell oned egy kemperet
egysot.

Szer Durgardag

Megis meg prohalom oh Uram könyörök
regeny nyamorultat engem elnekerük
szörnyü kinjaimnak kerlek hogy ne örül
Oh atjaim Abraham szatam most könyörök
mert irorju kinokhört gyöbrük az istenit
kerlek hocsiad el szarist mörösa meg az

Nér Halál

Alfelve előlem ne kéréld utamat mert én
nem mulartom el kizsákoló utamat
nem tudod én lelkurstam erős harommal
a nyakadra vettem ezentúl sarkomat.

Nér Durgardag felesége

Ó holtalinos Isten mi csoda szerzet ez
ó mily utálatos rút undor állat ez
jajj szolgálj üszétek el nyilván nemcanderek
hallottak homuából került csontalék ez.

Nér Durgarda

Hadel merőlyöblött aza sárga halál nem
kedvez meg éli malakit a holtalál kinonra
a hárólól a kiker berrül jajj nekem
mert vinté az én rendemen karrül
már meg éli testem is elfogta meghalok
mert szívemet szoritotta

Nér Szeged

Meny el gonosz sátán ne síjess elkapni
testéből a lelket menten kiragadom
senkit Isten menyből nem akar kihagyni

Krisztus életét jött mindenkinck adni

Nér Ördög

Jel tudod az Ili Krisztus meghalt mindenkiéjett
dey fizetést tett minden lünösöket de
legjökeppen csak a megerőket lak penitenc
ciát tarttanak csak azokat is rút undok
ember nem kedves Istennel mert Isten
örvont följége csak igazságot szemlél
a kitől holdus alamirmit háker megtagadja
öherája nem tér nem ada fárának
még morralékott is lakoljon a gonosz
arét hák magair. ne mond kélek
nemcidel ö kint mert az Ili Isten is
haraggal reitékint a hozz ide jöttel ugy
mehéir el inet a te hircidest nem
küldünk mi legényt

Nér Ördög Duma.

Duma Julán tegy hirt az Ili Isten
kapuit hamar a pokolnak türes nagyjogoket
kérítsen a gardagnak kintó meirámokat
na hozzanak uram Pluto im hol hoztak
a gardagott kinek búrciker kilttunk egy
nehany artagot a nagy fövémnyben

Nér Halál

Alfelve előlem ne kéréld utamat mert én
nem mulartom el kizsákoló utamat
nem tudod én lelkurstam erős harommal
a nyakadra vettem ezentúl sarkomat.

Nér Durgardag felesége

Ó holtalinos Isten mi csoda szerzet ez
ó mily utálatos rút undor állat ez
jajj szolgálj üszétek el nyilván nemcanderek
hallottak homuából került csontalék ez.

Nér Durgarda

Hadel merőlyöblött aza sárga halál nem
kedvez meg éli malakit a holtalál kinonra
a hárólól a kiker berrül jajj nekem
mert vinté az én rendemen karrül
már meg éli testem is elfogta meghalok
mert szívemet szoritotta

Nér Szeged

Meny el gonosz sátán ne síjess elkapni
testéből a lelket menten kiragadom
senkit Isten menyből nem akar kihagyni

Krisztus életét jött mindenkinck adni

Nér Ördög

Jel tudod az Ili Krisztus meghalt mindenkiéjett
dey fizetést tett minden lünösöket de
legjökeppen csak a megerőket lak penitenc
ciát tarttanak csak azokat is rút undok
ember nem kedves Istennel mert Isten
örvont följége csak igazságot szemlél
a kitől holdus alamirmit háker megtagadja
öherája nem tér nem ada fárának
még morralékott is lakoljon a gonosz
arét hák magair. ne mond kélek
nemcidel ö kint mert az Ili Isten is
haraggal reitékint a hozz ide jöttel ugy
mehéir el inet a te hircidest nem
küldünk mi legényt

Nér Ördög Duma.

Duma Julán tegy hirt az Ili Isten
kapuit hamar a pokolnak türes nagyjogoket
kérítsen a gardagnak kintó meirámokat
na hozzanak uram Pluto im hol hoztak
a gardagott kinek búrciker kilttunk egy
nehany artagot a nagy fövémnyben

Ányira meg aggott már a lelkem
márig kívül hagott.

Nev Pluta

Egészséggel te gardag hozánk te mért jöttél
nagy jót az Istentől te illetlen réttel.
Te onéki te nem könyörögszél majd torhadra
fordul amit ittál s étél a brentréges
oltáro gondolt nem sírellel az úr Isten
eltét nagy szarnat mevellel az hitte Isten
a regényekre nem vigyáz s tegeddel nem
bünteltél rétkere. Drumo fijam szolides
csak elli Abbadont. Amodott. Berrelhált
es Bálintot es a Manomott. Imhol jelen
nagyunk mit akar felcéges akarod. e
látni a te kezjellenséged az ih gardagon
meg mutatjuk a keményseget a meghen
meg gyönyörűséged. nosza hamar nosza
mérge skorpiókat manom. horr türes
narfogokat eles beretniekat. nyárat. s
narhaigokat s mindenféle kirro szerszama
kat. ténis cizgat verrenéki Drumo mit
férgelkel minden verejet szinardki. a
fogait is síjer hamar kuzdki kimélet
ne tegezen tehát senki. kerütsétek a
Santalus kardját hogy erőse a pokolnak
mindenféle kíméit.

Nev Durgardag

Uram pluteho legyen szahad hozád szolnom
meg hócsár hogy igyek im szolnom
enyhícsd meg kérlék a szörnyü kímom
mert csak szornju nagyok s megkelettkhadnom
Lárcsát, en egy szentnek a keblén lúttom es
meg Abraham lehet azt en usz állítottom
ne hánts engem ha majd en mecszolítottom
talán fogalmamit ha én szornat indítom.

Nev Duluta

Lássad de legjött ha erről nemtér szot
mert minhaosak a falsa hünyésd fel a
borzot a Poklonkínül híged nemlen ate
keporrod mivelünk kell ened egy keméret
egyszot.

Nev Durgardag

Megis meg próbálom ok Uram könyörűk
szegény nyomorulttú engem elnekerűk
szörnyü kímáimnak kérlék hogy ne örűk
Ok aijam Abraham rajtam most könyörűk
mert szornju kímokhört szöbrik az Istentől
kérlék hócsárd el Lárcsát márcsa meg az

Sér Sargal

Halgas te holond terzes orudalom elmédel
sem tudod hogy meg az éjjel megkerik
lelkedet. mirosda nevelies igazat most
tegedett más lakariffa el ate gyüflemémedett

Sér Sargardag felesége

Nem traja ez kirjak dramaturnak fület senki
sem duajak ki ki erre fület. ihleter a vendég
eregy s lapickald meg ott kint az affelet
Szegény larar jaff hogy nem lehet en nekem
fell alnom egy kis morzsalkott kimelkel
talalnom jaff majd a milagtol meg
kellelik nálnom. ne hagyatok éhen kel
meghalnom.

Sér Inas

Mit busukir lakarodj inet dolgodra.
látod e miyanad el ytem a dimet. meg
ma meo ruodorkak neij csak egy kicsimég
hidd el hogy a profadon hagyom a kezem
sámit

Sér Sargardag

Mitruoloddel te halod e hit fedel meg. egy

Boldur a hi uram a lakham abal nem kelles
nem györsem mondani keljfel keljfel
tisztességgel mondvan. veda felkel

Sér Sargardag felesége

O Isten györmeel a sok szegény pinzel pi a
mint meg ~~atott~~ a szegény hüzel
de minden nizzlakat o ankele ir el.

Sér Inas

Meghalt uram a vermet árnuk sáiki

Sér Sargardag

Ne nyuljon körülünk o hozá senki árn a
mint látom szinte most nizzik ki kiny oró
Hál

Halál sér

él a hódia s egy derzka darab.

Sér Sargardag

O nizzatlan vendég aduaronnak gyászra
minden nemzetemnek tenoidul gyilkosra.
ifjéle elölem mit akar ez a karra. busygom
nek lezel ez el mézarosom.
pici el tona félre árodal hagyadot
Szegényed kerlek ho am ámbai csak egy
szecart.

His újult eziben ha idénár tén az én
nyelvennek egy kis hünyöséget ad.

Név Ábrahám.

Éjám emlékezéssel meg a gúligon létedben
te a jaiuidatt elvettél éltedben. Szár is
genozat. mostan örömben s te kinha
dol nekis gyötrelemben.

Név Duszardag

Nem ahám Ábrahám ha lehet pokolhol
kassa ha valaki menne ahámjainak
töle had üzenjek hogy a kinsokhelyre
ők is ne jöjjenek.

Név Ábrahám

yan ehik Moressük nan profétájuk
tartják tündelethben s halgassák azokat.

Név Duszardag

Ö hülaitott s kint valott gzarla testem a
mely nagy kinhan a síromban érted
extem effel nappal jajgatással magam

csak vertem és süljentem a hemantott
sok fonyasztott nyanaljaim engem verő
meg emertő nagy kinjaim sokasodnak
szaporodnak szívhardossá skorpicim
hogy nem jötek hogy nem láttok jó harátim
ha látnátok kinjaimot varasbékák s
ocsmán feregek száraitmat úgy mardossák
úgy harapják dírno modra vesimmet is
hitérik. Néha fényes palotám néha
szep jorrigim néha jut ezemben ikés
majorságim. meg tömentelen gazda
ságim váltak menesseim nyajaim
miként szaporodtak számtalan harmaim
Lok mezőt elfogtak hozgne emlegessen
tölem elmaradtak. keservesen jutnak
ezemben ajo harátaim és a kedves hitres
Pársam. s sokjo ukaraim o hogyfelej
cselék el ides megzataim jajj en már
ithagglak ides rokoneim is szahadu
lésemat előshorzátek nem lézen az
soha bár ne is nérijátok.

Nis szjált szalon ha idenár tün az én
nyelvennek egy kis hüvörseget ad.

Nis Abraham.

Egyem emlékezéssel meg a qiláson létedben
te a jainaidat elvetted éltedben. Szár is
genorvat. mostan örömben s te kinla
dol mehez qötrelében.

Nis Duszardag.

Nem ahám Abraham ha lehet pokolhol
hasza ha valaki menne ahámpainak
töle had üzenjek hogy a kinrohelyre
ök is ne jöjjenek.

Nis Abraham.

gran ekik Mozessük van profetájuk
tartják tündérlében s halgassák azokat.

Nis Duszardag.

U bulitett: kint valott gazda testem is
mel nagy kinban a miomban érted
estem egy nappal jöjgattimel magam

Brak verstem is süljentem a kemantot
sok forrasztott nyancsajaim enyem verntö
meg ementö nagy kinjaim sokasodnak
szaporodnak szünmardono skorpiaim
hagy nem jötek hogy nem láttok jó harátim
ha látnátok kinjajimat varabekük s
ocmán feregek szárainak egy mardossák
egy harajjuk dirano modra vesimel is
kitérik. Néha fenyés palotám néha
szep jorcsigim néha jut eszembem ikés
majorságim. mel tömentelen gazda
ságim ualtak mensessem nyajaim
miként szaporodtak szüntedem harmaim
Lok mezöt elasztak hogyne emlegessenem
tölem elmuradtak. keservesen jutnak
eszembem ajo harátaim is a kedves hitres
Pársam. s sokjo akarcim o hogyfekj
cselék el edes magzataim jayj en már
ithagylak edes rokonaim a szahadu
láisomat előrehorcsitok nem lenen az
soha háir ne is néjítok.

Dúsgazdagosok címmel az újév utáni napokban kezdik meg a székelyeknél egy hagyományos népi játék „előadását”. Az eredeti öltözködő szereplők a falvakban házról-házra járva mutatják be művészetüket.